

Johan Benestam är Master of Science in Golf Course Architecture och medlem i Föreningen Skandinaviska Golfbanearkitekter sedan många år. Redaktionen har bett honom att ge sin syn på restaureringen av golfbanor ur ett ombyggnads- och golfstrategiskt perspektiv.

”Drottningen” renoveras för de nästa 50 åren

Klubbens historia sträcker sig lite mer än femtio år bakåt i tiden. Dessförinnan fanns det långtgående planer på att anlägga en golfbana i Drottningholms slottspark. Eldsjälarna bakom detta var Herbert Kastengren, Anders Tengbom samt Einar Bristedt. Deras planer gick i stå då Gustav V inte var intresserad av att ha en golfbana nära in på Slottet samt att den skulle förändra parken som Nicodemus Tessin den äldre ritat omkring 1670. Dessa tre initiativtagare gav sig emellertid inte och bildade Drottningholms Golfklubb 1956. Planerna fick stöd av dåvarande kungen Gustav VI Adolf. Banans placering blev rakt väster om slottsparken. Uppdraget att projektera banan gick till Rafael Sundblom. Banan färdigställdes av arkitekten Nils Sköld då Sundblom hastigt gick bort under byggnationen. Den 26 september 1959 kunde Gustav VI Adolf inviga banan.

Text: Johan Benestam, banarkitekt, FSGA, Master of Science in Golf Course Architecture

Planerna på att restaurera banan startade i början av 2000-talet. Ett antal fältstudier runt om i Sverige genomfördes av styrelsen under årens lopp. Deras målsättning var att samla in värdefull information om hur andra klubbar har gått till väga vid sina restaureringar. Med den kunskap de skaffat sig och diskussionerna med Svenska Golf förbundets bankonsulenter arbetade styrelsen fram en plan hur klubben skulle gå till verket.

Efter att klubben valt arkitekt började ett nära samarbete för att penetrera saken i minsta detalj hur arbetet skulle gå vidare till nästa steg. Arkitekten fick av styrelsen i uppgift att arbeta fram en preliminär Masterplan. Innan detta beslutats hade styrelsen lagt ner bankommittén och i stället bildat projektgruppen Hvilan. Projektgruppen består av klubbdirektören Stefan Andorff, banförmannen Erik Dahl och artikelförfattaren (arkitekten Johan Benestam). Gruppen arbetade och undersökte vidare vilka kompetenser som behövdes köpas in för att få sakliga och informativa svar på sina frågeställningar. Frågor som berördes var dränering, täckdikning, bevattning, geologi, materialleverantörer, kontraktskrivning upphandling av entreprenörer etcetera. Information presenterades sedan för styrelsen. Utifrån dessa underlag fattade styrelsen sina beslut.

Realistiska kalkyler ett måste

Projektgruppen hade under ett par år innan restaureringen startade arbetat med att försöka ta fram realistiska kalkyler. Det har föga överraskande visat sig att alltför många projekt

har baserats på glädjekalkyler för att driva igenom beslut om ombyggnationer och restaurationer. I efterhand har det visat sig att projekten blivit väsentligt dyrare än beräknat.

När väl entreprenörerna var valda gjordes nya kalkyler för att säkerställa att projektgruppens kalkylarbete överensstämde med de av entreprenörerna uppskattade kostnaderna som de presenterat vid våra initiala möten. Klubben bygger i egen regi på löpande räkning. Detta innebär att klubben måste ha rätt kompetens i fält för att arbetet ska skötas på ett professionellt och tidseffektivt sätt enligt budgeten. Genom detta arbetssätt har klubben möjligheter att aktivt påverka arbetet och fatta de löpande beslut som krävs. Allt kan nämligen inte förutses och planeras. Naturen bjuder alltid på överraskningar.

Starten gick som planerat

Restaureringen startade som planerat den 4 oktober 2010 och pågick ungefär i sex veckor innan väderleken stoppade arbetet. Under dessa veckor hann entreprenörerna med långt mer än vi hade väntat oss.

För att säkerställa projektet är uppföljning viktig. Entreprenörerna är skyldiga att skicka in veckorapporter varje fredag. Detta underlag ger klubben värdefull information och är ett viktigt styrinstrument för att säkerställa att projektet håller tidplanen och följer budget. Genom korta tidsramar skapas bättre uppsikt över penningströmmarna vilket underlättar styrningen av projektets framfart. Eventuella överskridanden upptäcks snabbt och kan förhoppningsvis

Grovschaktutvidgning av damm med 300 kvadratmeter. Massorna används till greenkomplexet och till att höja fairway ett par decimeter för att säkerställa god ytavrinning.

lösas omgående, vilket gynnar alla parter. Entreprenörerna betalas enligt avtal var fjortonde dag.

Man beräknar återuppta arbetet i början av april 2011. Den sista juli 2011 skall alla ytor vara sådda och klara för att säkerställa en god etablering innan vintern gör sitt inträde. De första färdiga ytorna sås när jordtemperaturen är den rätta någon gång under maj/juni 2011. Planerad återinvigning är beräknad till juni 2012. Med dessa marginaler säkerställs en god etablering med god turkvalité när banan återigen öppnas. Styrelsen hänvisar till andra renoveringsprojekt runt om i Sverige, som har forcerat fram för tidig öppning av anläggningen och därigenom uppvisar en renovering med brister. Detta stressar de nya ytorna som leder till att bland annat vitgröe lätt invaderar de nya påkostade ytorna.

Fakta kring restaureringen

Följande arbetsmoment inkluderas i restaureringen av "Drottningen":

- Green- och greenkomplexrenovering (20 stycken plus en turf nursery).
- Dränering av samtliga spelytor (cirka 40.000 meter).
- Bevattningen uppgraderas till dubbelradigt samt nytt pumphus.
- Fairwayrenovering (avfräsning av turfen med kraftig dressning).

- Spelstrategiska uppgraderingar av spelfälten (bunkersättningen).
- Parkgallring av samtliga skogsmarker (för att förbättra luftcirkulation och ljusinstrålning till gräsplantorna).
- Säkerhetsnormerna förstärks internt samt externt.
- Ett nytt hål, hål 4 (säkerhetsskäl mellan hål 4 och 6).
- Dikesvård, nya diken, utvidgning av befintliga dammar (ny infiltrationsdamm hål 14/15).
- Uppgradering av vägnätet (säkerställa byggskedet samt förbättrade skötselvägar i framtiden).

Historien bakom nya Masterplanen

När klubbhusets kontorsutrymmen och foajé renoverades under våren 2008 arbetade jag med att samla in fakta om klubbens historia. Det gällde gamla banritningar och fotografier att användas som stöd inför nya greenområden, som är under projektering. Ambitionen är att göra en utförlig analys över vad som hänt med banan under decennierna. Jag tog en titt i en kartong som stod i en garderob och där låg en skatt i form av originalritningar över hur banan var tänkt att byggas. Ur min synvinkel, som golfbanearkitekt, var det en i det närmaste ovärderlig information som kommit i dagen.

Till min stora förvåning finner jag att banan inte är konstruerad enligt de ursprungliga planerna. Nästan samtliga greeners läge överensstämmer inte med arkitekterna Rafael

Sundbloms och Nils Skölds ritningar. Om greenerna byggts enligt grundtanken hade banans greenkomplex varit helt annorlunda jämfört med dagens. I dag är de flesta greenerna placerade i spellinjen. De ursprungliga planerna var att vrida greenerna diagonalt för att få annorlunda och mer krävande spellinjer och därmed också intressantare flaggplaceringar än vad dagens bana erbjuder.

Hade för många uppdrag

Orsaken till att banan ser ut som den gör är, enligt de förklaringar jag har fått av äldre medlemmar, att Rafael Sundblom dog och att Nils Sköld tog vid. Problemet var att Nils Sköld hade allt för många uppdrag just då, vilket ledde till tidsbrist och lägre entusiasm för projektet. Han lät därför entreprenören få ett större eget ansvar, vilket resulterade i att arkitekternas planer allt mer urvattnades under bygget. Entreprenören såg uppenbarligen sin chans att spara tid och pengar genom att bygga som han ville istället för att följa ritningarna. Någon form av slutbesiktning fanns inte på den tiden.

Man måste dock ge arkitekterna och entreprenören beröm för att ha skapat en fin och av golfspelare uppskattad golfbana. Det finns många fina golfhål, som är anpassade efter det vackra landskapet på Lovön. Morgondagens alltmer krävande spelare gör emellertid att det krävs förändringar av såväl spelstrategiska skäl som av rent materialtekniska orsaker. Dessutom skärps miljölagstiftningen inom de närmaste åren, vilket kommer att ställa större krav på den dagliga skötseln av banan. Vid rekonstruktionen av banan måste dock dess unika karaktär bevaras med högsta prioritet.

Mitt uppdrag, som jag fått av styrelsen på Kungliga Drottningholms Golfklubb, är att som golfbanearkitekt restaurera och förädla banan. Min ambition är att försöka återskapa banan efter de ursprungliga planerna, som de gamla arkitekterna hade. Samt att genom modern byggteknik åstadkomma en högkvalitativ golfbana, som ger medlemmar och gäster en intressant golfupplevelse även under de nästkommande 50 åren.

Utläggning av växtbädd, 15 centimeter lagertjocklek utanför greenytan, cirka 3.500 kvadratmeter.

Täckdikning av fairway med c-c fem meter, cirka 2.000 löpmetrar.